Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0080

Водещи европейски проекти от общ интерес в областта на отбраната

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2026 г. относно водещи европейски проекти от общ интерес в областта на отбраната (2025/2144(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално член 42, параграфи 2 и 3 от него,

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално член 2, член 107, параграф 3, буква б), член 114 и член 346 от него,

– като взе предвид член 2, буква д) от Протокол № 10 относно постоянното структурирано сътрудничество (ПСС), създадено с член 42, параграф 6 от ДЕС, и съвместното уведомление относно ПСС, подписано от министрите на 23 държави – членки на ЕС, на 13 ноември 2017 г.,

– като взе предвид Версайската декларация, приета на неформалното заседание на държавните и правителствените ръководители на 11 март 2022 г., и по-специално параграф 22 от нея,

– като взе предвид „Стратегическия компас за сигурността и отбраната – за Европейски съюз, който защитава своите граждани, ценности и интереси и допринася за международния мир и сигурност“, приет от Съвета на 21 март 2022 г. и одобрен от Европейския съвет на 25 март 2022 г.,

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 18 май 2022 г. относно анализа на недостига на инвестиции в отбраната и бъдещите действия (JOIN(2022)0024),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 10 март 2023 г., озаглавено „Космическа стратегия на Европейския съюз за сигурност и отбрана“ (JOIN(2023)0009),
– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 5 март 2024 г., озаглавено „Нова стратегия за европейската отбранителна промишленост: Постигане на готовност на ЕС чрез бързо реагираща и устойчива европейска отбранителна промишленост“ (JOIN(2024)0010),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 21 февруари 2025 г., озаглавено „План за действие на ЕС относно сигурността на кабелите“ (JOIN(2025)0009),

– като взе предвид съвместната бяла книга на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 19 март 2025 г., озаглавена „Съвместна бяла книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г.“ (JOIN(2025)0120),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана (ЕФО)[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2025 г. за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост и на рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставки на отбранителни продукти[2] (Регламент за ПЕОП), и по-специално глава IV от него относно европейските проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПОООИ),

– като взе предвид предложението на Комисията от 19 март 2025 г. за регламент на Съвета за установяване на действия за сигурност за Европа (SAFE) чрез укрепване на Европейския инструмент за отбранителна промишленост (COM(2025)0122),

– като взе предвид предложението на Комисията от 22 април 2025 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на регламенти (ЕС) 2021/694, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697, (ЕС) 2021/1153, (ЕС) 2023/1525 и (ЕС) 2024/795 по отношение на стимулирането на свързаните с отбраната

---

1 ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.
2 ОВ L, 2025/2643, 29.12.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj.

инвестиции в бюджета на ЕС с цел изпълнение на плана ReArm Europe (COM(2025)0188),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г. за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“[3],

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 16 октомври 2025 г., озаглавено „Опазване на мира – Пътна карта за отбранителна готовност до 2030 г.“ (JOIN(2025)0027),

– като взе предвид Общата позиция 2008/944/ОВППС на Съвета от 8 декември 2008 г., определяща общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване[4],

– като взе предвид обзорния документ на Комисията от 29 септември 2025 г., озаглавен „Пътна карта за отбранителна готовност до 2030 г.“,

– като взе предвид доклада на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност до Съвета от 11 април 2025 г., озаглавен „Годишен доклад за напредъка в изпълнението на Стратегическия компас за сигурността и отбраната“,

– като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 22 и 23 юни 2017 г., по-специално тези от параграф 8 относно ПСС, и от 6 март 2025 г., и по-специално тези от параграф 3, буква е),

– като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 23 октомври 2025 г.,

– като взе предвид националните стратегии за сигурност на държавите – членки на ЕС,

– като взе предвид Становище 02/2024 на Европейската сметна палата от 3 октомври 2024 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост и рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставки на отбранителни продукти (ПЕОП), и по-специално параграф 42 от него,

---

3 ОВ L, 2025/1106, 28.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

4 ОВ L 335, 13.12.2008 г., стр. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj.

– като взе предвид годишния доклад за 2024 г. на Европейската агенция по отбрана (EDA), както и нейния доклад от 14 ноември 2023 г., озаглавен „Приоритетите на ЕС за развитие на способностите за 2023 г.“, и доклада от 2024 г., озаглавен „Координиран годишен преглед на отбраната“,

– като взе предвид доклада за напредъка на секретариата на ПСС от септември 2025 г. относно проектите по линия на ПСС,

– като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г. относно бъдещето на европейската конкурентоспособност и 4-та глава от него относно повишаването на сигурността и намаляването на зависимостите,

– като взе предвид доклада на Енрико Лета от 17 април 2024 г., озаглавен „Много повече от пазар“, и по-специално глава 3 от доклада, озаглавена „Единен пазар, който да играе голяма роля: мащабът има значение“,

– като взе предвид доклада на Саули Ниенистьо от 30 октомври 2024 г., озаглавен „Заедно в по-голяма безопасност: укрепване на гражданската и военната подготвеност и готовност на Европа“, и по-специално глава 7 от него,

– като взе предвид съвместната декларация относно сътрудничеството между ЕС и НАТО от 10 януари 2023 г.,

– като взе предвид декларацията от срещата на най-високо равнище в Хага, приета от държавните и правителствените ръководители на страните от НАТО, участвали в срещата на Северноатлантическия съвет в Хага на 25 юни 2025 г.,

– като взе предвид десетия доклад от 10 юни 2025 г. за напредъка в прилагането на общия набор от предложения, одобрен от Съвета на ЕС и Съвета на НАТО на 6 декември 2016 г. и на 5 декември 2017 г.,

– като взе предвид програмите за сътрудничество в областта на оборудването, управлявани от Организацията за сътрудничество в областта на въоръженията (OCCAR),

– като взе предвид своята резолюция от 12 март 2025 г. относно Бялата книга за бъдещето на европейската отбрана[5], и по-специално параграфи 4 и 58 от нея,

---

5 ОВ C, C/2025/3151, 20.6.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

– като взе предвид своята резолюция от 2 април 2025 г. относно изпълнението на общата политика за сигурност и отбрана – годишен доклад за 2024 г.[6], и по-специално параграф 46 от нея,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите,

– като взе предвид доклада на комисията по сигурност и отбрана (A10-0014/2026),

А. като има предвид, че предизвикателствата, породени от влошаването на световния мир и сигурност, водената от Русия агресивна война срещу Украйна, както и появата на нови и нарастващи заплахи за сигурността на ЕС, изискват от ЕС и неговите държави членки да увеличат значително своите инвестиции в отбраната, за да развият военни и разузнавателни способности, които да им позволят да защитават суверенитета, независимостта си и териториалната си неприкосновеност, да повишават своите способности за възпиране, както и да действат и реагират самостоятелно или в партньорство със своите съюзници, по-специално в рамките на НАТО, на непосредствени и бъдещи заплахи;

Б. като има предвид, че нарастващите атаки срещу европейската критична инфраструктура, включително кибератаки и саботаж, силно застрашават нашето ежедневие и икономически дейности и налагат координиран отговор от страна на ЕС чрез широкомащабни европейски проекти;

В. като има предвид, че войната, в която традиционно преобладават конвенционални оръжия, изглежда, се развива „от стомана към интернет“; като има предвид, че тя все повече включва киберспособности и свързани в мрежа операции, а военните стратегии се трансформират чрез нови технологии и изкуствен интелект (ИИ) и вече не се ограничават до масово изстрелване на огнестрелни оръжия и широкомащабни сблъсъци, а към миниатюризация и децентрализация на системите, както е видно от използването на безпилотни летателни апарати (дронове) и рояци от дронове във всички сфери, оръжия с ИИ, интелигентни мини и преносими ракетни системи на бойното поле; като има предвид, че изтребителите, корабите, артилерийските установки, бойните танкове и сухопътните машини стават все по-уязвими на прецизни удари и следователно се нуждаят от по-голяма защита, тъй като все още са от съществено значение за военните операции и операциите за сигурност; като има предвид, че продължава да съществува необходимост от производство и

---

6 ОВ C, C/2025/4389, 9.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.

внедряване на традиционни оръжейни системи и боеприпаси в голям мащаб, когато е необходимо;

Г. като има предвид, че тази нова парадигма на конфликтите означава, че нито един регион на ЕС не е застрахован срещу потенциалната заплаха от агресия, намеса, дезинформация, психологическа диверсия или хибридни атаки; като има предвид, че стратегическата подготовка за продължителен конфликт продължава да бъде от решаващо значение за гарантирането на дългосрочна устойчивост на сигурността и отбраната;

Д. като има предвид, че космическото пространство се превръща във все по-претоварена и оспорвана стратегическа област с нарастващо използване като оръжие както на наземния, така и на космическия сегмент; като има предвид, че НАТО призна космическото пространство за петата стратегическа оперативна област, като призна нарастващите предизвикателства в областта на сигурността, произтичащи от космическото пространство, и следователно необходимостта то да стане по-сигурно;

Е. като има предвид, че в съвместното си съобщение от 5 март 2024 г., озаглавено „Нова стратегия за европейската отбранителна промишленост“, Комисията подчерта, че едва 18% от общите разходи за оборудване на държавите – членки на ЕС, са били предназначени за съвместни обществени поръчки на ЕС за отбранително оборудване през 2022 г., което е много под настоящия колективен целеви показател от 35%, определен от държавите членки на управителния съвет на EDA на равнище министри през 2007 г.; като има предвид, че в съвместното съобщение, озаглавено „Опазване на мира – Пътна карта за отбранителна готовност до 2030 г.“, се определя цел за организиране на най-малко 40% от обществените поръчки в областта на отбраната като съвместни обществени поръчки до края на 2027 г.; като има предвид, че за да се увеличи капацитетът на европейската отбранителна промишленост, на 23 октомври 2025 г. Европейският съвет призова държавите членки все повече да насочват инвестициите в отбраната към съвместно разработване, производство и възлагане на обществени поръчки с подкрепата на EDA; като има предвид, че координацията на усилията сред държавите членки за гарантиране на ефективно разпределение на ресурсите, намаляване на разпокъсаността и ускоряване на разработването на иновативни отбранителни технологии е от съществено значение за създаването на изцяло функциониращ пазар; като има предвид, че постигането на тези цели изисква по-силни стимули и намаляване на административната тежест, като същевременно се гарантира, че сътрудничеството продължава да бъде движено от пазара въз основа на изискванията за отбранителни способности и допълнителните процеси на планиране в областта на отбраната на ЕС, неговите държави членки и НАТО;

Ж. като има предвид, че „европейските водещи инициативи за готовност“, представени в Пътната карта за отбранителна готовност до 2030 г. „Опазване на мира“, се основават на всеобхватен подход към отбраната, обхващащ както защитата срещу преки военни атаки, така и подготвеността за хибридни заплахи; като има предвид, че те представляват възможност за насърчаване на иновациите, оперативната съвместимост и конкурентоспособността в рамките на отбранителната промишленост на ЕС чрез разработване на иновативни съвместни промишлени партньорства в областта на авангардните технологии, значително укрепване на европейската отбранителна технологична и индустриална база (ЕОТИБ) и намаляване на нейната зависимост от технологии на трети държави;

З. като има предвид, че държавите членки, разположени по източните граници на ЕС, са изложени в най-голяма степен на сериозни заплахи и са от съществено значение за сигурността на ЕС като цяло; като има предвид, че в своите заключения от 23 октомври 2025 г. Европейският съвет отбеляза, че непосредствените заплахи по източната граница на ЕС и предоставянето на конкретна подкрепа на държавите членки трябва да бъдат разглеждани като приоритетни въпроси; като има предвид, че в Пътната карта за запазване на мира и отбранителната готовност до 2030 г. се изтъква, че Европейска инициатива за защита от дронове и Бдителност по източния фланг са инициативите, които трябва да бъдат стартирани първи; като има предвид, че както се предлага, инициативата „Бдителност по източния фланг“ има за цел да укрепи източните граници на ЕС чрез интегриране на наземните, военноморските и военновъздушните способности за отбрана с ефективни и най-съвременни системи и технологии за противодействие на дронове, които също така са от основно значение за Европейската инициатива за защита от дронове;

И. като има предвид, че крайните потребители на отбранителни продукти са предимно националните въоръжени сили на държавите членки и следователно последните могат да обмислят увеличаването на инвестициите си в промишлени проекти в областта на отбраната само ако тези проекти се отнасят до развитието на военни способности от общ интерес за техните въоръжени сили; като има предвид, че в член 346 от ДФЕС се предвижда, че „всяка държава членка може да предприеме такива мерки, каквито счита за необходими за закрила на основните интереси на своята сигурност, свързани с производството или търговията с оръжие, муниции и военни материали;

Й. като има предвид, че Стратегическият компас за сигурността и отбраната определя целта за разработване на стимули за

съвместните инвестиции на държавите членки в общи проекти и съвместното възлагане на обществени поръчки за отбранителни способности, които се разработват в сътрудничество в рамките на ЕС;

К. като има предвид, че Регламент (ЕС) 2025/2643 за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост (ПЕОП) предвижда изпълнението на европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес (EDPCI); като има предвид, че европейските проекти в областта на отбраната от общ интерес се състоят от съвместни промишлени проекти, насочени към укрепване на ЕОТИБ в целия Съюз, като същевременно те допринасят за развитието на военните способности на държавите членки, които са от решаващо значение за интересите на Съюза, свързани със сигурността и отбраната, тъй като те насърчават отворена и модулна архитектура, иновации с двойна употреба и трансгранично участие на МСП и дружества със средна пазарна капитализация във всички оперативни области, а именно на сушата, в морето, във въздуха, в космическото пространство и в киберпространството; като има предвид, че ПЕОП включва също така структурите за европейски програми за въоръжаване (SEAP), което е нова правна рамка, която може да бъде използвана за основани на сътрудничеството инициативи за въоръжаване в рамките на водещи проекти;

Л. като има предвид, че както се подчертава в съобщението „Запазване на мира – Пътна карта за отбранителна готовност до 2030 г.“, Украйна продължава да бъде първата линия на отбрана на Европа и е неразделна част от европейската архитектура за отбрана и сигурност; като има предвид, че сътрудничеството между отбранителната промишленост на ЕС и Украйна, по-специално в контекста на водещи проекти или европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес, е от голямо значение за съответните им пазари, конкурентоспособност и потенциал за иновации;

1. признава общото увеличение на разходите за отбрана сред държавите – членки на ЕС, като ясно отражение на тяхната решимост да реагират на влошаващата се обстановка по отношение на сигурността чрез подобряване на военните способности, засилване на възпирането и укрепване на колективния им ангажимент към европейската и трансатлантическата отбрана; отбелязва, че някои държави членки, по-специално тези, разположени по източните граници на ЕС, са постигнали или надхвърлили целта на НАТО за заделяне на 2% от своя БВП за разходи за отбрана до края на 2025 г.;

2. признава също така, че укрепването на сигурността и отбраната на Европа изисква не само увеличаване на националните разходи

за отбрана, но и цялостен преход към по-голяма координация, ефективност и интеграция по отношение на начина, по който държавите членки разработват, използват ресурсите и изпълняват своите политики в областта на отбраната; подчертава, че това преминаване от предимно национален подход към отбраната към споделено разбиране за колективната сигурност и позицията на възпиране на Съюза трябва да се извършва при пълно зачитане на суверенитета на държавите членки и техните правомощия в областта на сигурността и отбраната в съответствие с член 4, параграф 2 от ДЕС;

3. отбелязва, че въпреки увеличените усилия в областта на отбраната ЕС и неговите държави членки продължават да срещат трудности поради постоянния недостиг на стратегически колективни способности, на структури за командване и контрол и на устойчив военен капацитет; подчертава по-специално, че държавите членки са установили следните първоначални приоритетни пропуски в способностите[7]: противовъздушна и противоракетна отбрана, артилерийски системи, ракети и боеприпаси, дронове и системи за противодействие на дронове, стратегически спомагателни способности, включително във връзка с космическото пространство и критичната инфраструктура, военна мобилност, киберпространство, изкуствен интелект и електронна война, наземни бойни действия и морска сигурност;; подчертава, че тези пропуски значително ограничават способността на ЕС и неговите държави членки да повишават своя потенциал за възпиране и да поддържат продължителен широкомащабен ангажимент, свързан с отбраната, при все по-нарастващата вероятност от актове на хибридна или конвенционална война; призовава за спешни мерки за справяне с този критичен недостиг на способности чрез засилено сътрудничество както по стратегически, така и по промишлени въпроси, координирано планиране и целенасочени инвестиции, за да се гарантира отбранителната готовност; признава усилията, положени от заинтересованите страни в рамките на ЕОТИБ за справяне с тези предизвикателства;

4. подчертава, че запълването на пропуските в способностите изисква разработването на автономни стратегически фактори, без които въоръжените сили на държавите членки не могат ефективно да провеждат съвместни военни операции; във връзка с това препоръчва разработването на безопасна и сигурна обща архитектура за командване, контрол, комуникации, разузнавателни данни, наблюдение, целеуказване и разузнаване, както и общи отбранителни способности в областта на космическото пространство, стратегическия въздушен

---

[7] Както е посочено на стр. 3 от съвместното съобщение, озаглавено „Опазване на мира – Пътна карта за отбранителна готовност до 2030 г.“.

транспорт, презареждането във въздуха и предотвратяването на химически, биологични, радиологични и ядрени рискове; приветства работата на EDA, която предоставя обзор и анализ на обстановката в областта на отбраната на ЕС, и предлага препоръки относно възможностите за сътрудничество в областта на развитието и придобиването на способности чрез приоритетите за развитие на способностите и координирания годишен преглед на отбраната;

5. припомня, че НАТО и ЕС играят допълващи се, съгласувани и взаимно подсилващи се роли; призовава за по-голяма ангажираност в сътрудничеството между държавите – членки на ЕС, и съюзниците от НАТО в съответствие с третата съвместна декларация от 10 януари 2023 г. относно сътрудничеството между ЕС и НАТО, за да се развият отбранителните способности и да се запълнят съществуващите пропуски; подчертава, че всички европейски усилия в това отношение следва да се полагат в тясно сътрудничество с НАТО с цел укрепване на промишленото сътрудничество и оперативната съвместимост; призовава за засилен европейски ангажимент в съществуващите структури на НАТО за сътрудничество и също така припомня необходимостта да се гарантира съгласуваност на резултатите между процеса на планиране на развитието на способностите на ЕС и процеса на планиране и преглед на НАТО; призовава за подобряване на оперативната съвместимост на военното оборудване между държавите – членки на ЕС, и съюзниците от НАТО, по-специално чрез гарантиране на съвместимост между техните стандарти и спецификации;

6. признава, че съществуват непосредствени потребности в областта на отбраната, които все още трябва да бъдат удовлетворени чрез доставки или подкрепа от държави извън ЕС; освен това подчертава, че европейската сигурност остава силно зависима от отбранителната промишленост на държави извън ЕС; подчертава, че в настоящия геополитически контекст и предвид на изискването ЕС да поеме по-голяма отговорност за отбраната, е необходим управляван и постепенен преход от зависимост от държави извън ЕС към стратегическа автономност и укрепване на ЕОТИБ; изразява съгласие с целта за значително намаляване или постепенно премахване, доколкото е възможно, на зависимостта от производители и доставчици извън ЕС, включително в областта на суровините и редкоземните минерали, когато съществуват или могат да бъдат разработени еквивалентни решения в рамките на ЕС, които са от съществено значение за стратегическата автономност на ЕС и сигурността на доставките; поради това призовава за мерки за укрепване на ЕОТИБ и повишаване на нейната конкурентоспособност, включително чрез амбициозно и динамично предпочитание на ЕС за обществени поръчки в областта на отбраната, отворени и конкурентни пазари за дружествата от ЕС, трансгранично

промишлено сътрудничество в рамките на ЕС и с надеждни и единомислещи партньори, както и справедлив достъп до обществени поръчки за МСП;

7. подчертава, че без създаването на напълно функциониращ единен пазар на ЕС за отбранителни продукти и услуги съществува риск увеличените национални разходи за отбрана да се разпилеят и да станат неефективни, което допълнително би фрагментирало ЕОТИБ; призовава държавите членки да укрепят съвместното възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и да подсилят сътрудничеството за развитие на отбранителните способности, за да се повиши оперативната съвместимост и взаимозаменяемостта, да се гарантира ефективно разпределение на ресурсите, да се укрепи ЕОТИБ, да се привлекат частни инвестиции, да се намали разпокъсаността на пазара на ЕС в областта на отбраната и да се намали разнообразието от различни отбранителни продукти, насочени към сходни оперативни потребности в целия Съюз; подчертава, че възлагането на обществени поръчки в контекста на водещите проекти следва да се извършва съвместно от участващите държави членки и че водещите проекти следва да допринасят за постигането на целта за организиране на 40% от обществените поръчки в областта на отбраната под формата на съвместни обществени поръчки до края на 2027 г.;

Развитие на отбранителните способности чрез водещи проекти в приоритетни области

8. отчита предложението на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност за стартиране на набор от първоначални европейски водещи инициативи за готовност като част от Пътната карта за отбранителна готовност до 2030 г. за опазване на мира; отбелязва одобрението от страна на Европейския съвет на тази пътна карта и ангажимента на държавите членки за разработване на четири първоначални европейски водещи инициативи за готовност: Европейската инициатива за защита от дронове, инициативата „Бдителност по източния фланг“, европейския въздушен щит и европейския космически щит; отбелязва, че тези предложения за водещи проекти обхващат много широк спектър от отбранителни способности; освен това отбелязва, че те имат хоризонтален характер и допринасят за пълния спектър от интереси на Съюза в областта на сигурността; поради това настоятелно призовава Комисията, участващите държави членки и Европейската агенция по отбрана ясно да определят конкретните цели, срокове и етапи на изпълнението, предложения за финансиране, механизми за управление, технологичния обхват и очаквания размер на всеки един от тези проекти; подчертава необходимостта от оперативна концепция и ясно управление, за

да се определи кой каква функция изпълнява, особено в случаи с трансгранични последици, например когато враждебен дрон прелетява от една държава членка в друга; подчертава, че разработването и изпълнението на тези проекти следва да бъдат всеобхватни, като се гарантира, че те включват конвенционални отбранителни компоненти наред с авангардните технологии, за да се гарантира оперативна устойчивост в случай на продължителни конфликти; призовава участващите държави членки да гарантират, че етапните цели на всеки проект са изпълнени, да финализират коалициите за способности, очертани в пътната карта, и да направят всичко възможно, за да стартират бързо водещите проекти в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 23 октомври 2025 г.;

9. приветства подхода, предложен за Европейската инициатива за защита от безпилотни летателни апарати, която има за цел да разработи технологично напреднала, многопластова система с оперативно съвместими способности за откриване, проследяване и неутрализиране на безпилотни летателни апарати, както и способности за постигане на наземни цели чрез използване на технологии за безпилотни летателни апарати за прецизни удари; признава, че способностите за противодействие на безпилотни летателни апарати следва да бъдат напълно оперативно съвместими и свързани между държавите членки, за да се гарантира ситуационна осведоменост на равнището на ЕС и способността на държавите – членки на ЕС, да действат заедно и да осигуряват критична инфраструктура в сътрудничество с НАТО; признава предизвикателствата, свързани с постигането на функционална система за защита от безпилотни летателни апарати в рамките на тази инициатива, и поради това призовава за изпълнението на пилотни проекти с участието на по-малък брой държави членки, като първоначална стъпка, водеща до 360-градусов подход, след като системите станат достатъчно оперативни и ефективни, за да бъдат разгърнати по-широко;

10. подчертава, че във водещите проекти следва да се вземат предвид специфичните изисквания по отношение на отбраната и възпирането на източния фланг на ЕС; приветства подхода, предложен за „Бдителност по източния фланг“, който има за цел да изгради капацитета на държавите членки, граничещи с Русия, за справяне с широк спектър от заплахи и рискове, включително хибридни заплахи, използването на сенчестия флот на Русия за провеждане на саботажни операции и наблюдение, както и риска от въоръжена агресия; подчертава, че тя се състои от интегриране на четирите елемента на наземната отбрана, ситуационната осведоменост, противовъздушната отбрана и системите за противодействие на безпилотни летателни апарати, както и морската сигурност в Балтийско и Черно море; подкрепя предложената цел за създаване на всеобхватни способности за гранична отбрана, като по този начин се допринася за

сигурността на целия Съюз, с многосекторни системи за наблюдение, способности за безпилотни летателни апарати и за противодействие на безпилотни летателни апарати, способности за електронна война, системи за прецизни удари и реактивна оперативна координация; призовава за включване на мерки за укрепване на устойчивостта, укрепване на мерките за защита на инфраструктурата и на способностите за киберотбрана, както и за гарантиране на регионална оперативна съвместимост и пълна оперативна готовност в случай на криза;

11. подчертава, че водещите проекти дават добра възможност за укрепване на конкурентоспособността, ефективността и иновационния капацитет на ЕОТИБ; признава необходимостта от установяване на широко договорено определение за „водещи проекти от общ интерес“ като широкомащабни общоевропейски инициативи за сътрудничество, включващи възможно най-много държави членки, в областта на отбранителните способности и промишленото развитие, включително стратегически спомагателни способности в обща рамка като ПЕОП, които позволяват да бъдат идентифицирани и прилагани по съгласуван начин в рамките на политиките на ЕС в областта на отбраната и промишлеността; подчертава, че определянето на водещите проекти е от решаващо значение за гарантиране на ефективно сътрудничество между държавите членки, обединяване на ресурсите за преодоляване на критичните пропуски в способностите и преминаване към истински Европейски съюз за отбрана;

12. подчертава стратегическото значение на укрепването на ЕОТИБ чрез сътрудничество с Украйна, асоциираните държави в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство[8], единомислещите държави извън ЕС и държавите, с които ЕС е подписал партньорства в областта на сигурността и отбраната; във връзка с това подчертава, че украинската отбранителна промишленост е придобила ключов технологичен експертен опит и ноу-хау въз основа на поуките, извлечени от опита на украинските въоръжени сили на бойното поле, и признава предложения алианс за безпилотните летателни апарати с Украйна; препоръчва, с цел справяне с бавните иновационни цикли в ЕС, свързване на научноизследователската и развойната дейност и производството и гарантиране на непрекъснато технологично развитие, водещите проекти да бъдат отворени, доколкото е възможно и при пълно зачитане на интересите на ЕС и неговите държави членки в областта на сигурността, за участието на Украйна, асоциираните държави и държавите,

---

8 ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

които са подписали партньорство в областта на сигурността и отбраната с ЕС;

Определяне на водещите проекти и гарантиране на правилното им създаване и изпълнение

13. подчертава, че целите на водещите проекти трябва да бъдат приведени в съответствие с договорените цели на ЕС в областта на отбраната и да бъдат съгласувани с целите на НАТО за развитие на способностите; освен това подчертава, че те следва да се отнасят до иновативни технологични области за отбрана и да допринасят за развитието на авангардни отбранителни способности, които отговарят на изискванията на съвременната война, включително нарастващата необходимост от свързване в мрежа на многоцелевите военни операции, войските и оръжията, гарантиране на киберотбраната, развиване на събирането, съхранението, обработката и споделянето на разузнавателни данни, както и развиване на безпилотните летателни системи и на инструментите за подпомагане на вземането на решения, базирани на ИИ, извършване на прецизни дълбочинни удари и противодействие на атаките с безпилотни летателни апарати; подчертава значението на етичното и отговорно използване на системите с ИИ в пълно съответствие с международното хуманитарно право;

14. призовава Комисията и държавите – членки на ЕС, да интегрират кибернетичната сфера и цифровите технологии в основните приоритети на ЕС в областта на отбраната, за да се гарантира суверенитет на данните и колективна готовност срещу хибридни и киберзаплахи; подчертава, че обезпечаването на киберсигурността и на киберустойчивостта следва да бъде хоризонтална цел на всички водещи проекти, като се гарантира сигурна цифрова инфраструктура, защита на системите за командване и контрол и на целостта на потоците от данни между оперативните области, в съответствие с политиката на ЕС за киберотбрана и с приоритетите на стратегическия компас;

15. подчертава необходимостта от водещи проекти, които да обхващат космическото пространство – все по-милитаризирана стратегическа област, – тъй като от него зависят няколко дейности, свързани със сигурността, например сигурните комуникации и събирането на разузнавателни данни; освен това подчертава значението на интегрирането на водещите проекти в стратегическата транспортна и логистична инфраструктура, например коридорите за трансгранична военна мобилност и инфраструктурата с двойна употреба, по-специално в Източна и Югоизточна Европа, които са от решаващо значение за бързото разгръщане и устойчивостта по източния фланг;

16. подчертава, че водещите проекти следва да имат за цел насърчаването на по-тясно сътрудничество и на иновациите в механизмите за управление на равнището на ЕС и между държавите – членки на ЕС, като изтъкват най-добрите практики с оглед на обща и координирана стратегия за европейска отбрана, като същевременно се вземат предвид придобитите в Украйна знания относно воденето на съвременната война; подчертава, че Комисията следва да установи ясни краткосрочни, средносрочни и дългосрочни стратегии за разработване на водещи проекти, като се гарантира, че дългосрочните усилия за научноизследователска и развойна дейност и иновации са съгласувани с краткосрочните инвестиции в критичните отбранителни способности, за да се гарантира както технологичният напредък, така и незабавната оперативна готовност; подчертава също така, че доброто управление на водещите проекти трябва да се основава на споделена визия и на ефективна координация между техните „програмни участници“, а именно Комисията, правителствата, военните щабове и агенциите за обществени поръчки на държавите – членки на ЕС, и предприятията от отбранителната промишленост; счита, че водещите проекти биха могли да се възползват от съществуващото сътрудничество в рамките на проектите по линия на постоянното структурирано сътрудничество (ПСС) и Европейския фонд за отбрана (ЕФО) и да се основават на него;

17. признава, че с течение на времето няколко европейски дружества в областта на отбраната вече са се включили в големи транснационални проекти за сътрудничество в различни области, свързани с измерението на сигурността; подчертава, че тези проучвания на конкретни случаи могат да послужат като примери за разработването и управлението на водещи проекти; подчертава, че освен етапите си на разработване и производство водещите проекти следва да гарантират и създаването на общи рамки за тяхната експлоатация, поддръжка и управление на жизнения цикъл на равнището на Съюза;

18. признава създаването на европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПОООИ) като нов инструмент в рамките на ПЕОП; признава, че водещите проекти също биха могли да бъдат разработени в тази рамка; отбелязва, че ЕПОООИ могат да бъдат разработени в контекста на структурите за европейски програми за въоръжаване; подчертава, че ЕПОООИ следва да повишат оперативната съвместимост и устойчивостта на веригите на доставки и да продължат да допълват изцяло планирането на способностите на НАТО, както е посочено в Пътната карта за отбранителна готовност до 2030 г. за опазване на мира;

19. призовава Комисията да се стреми към пълно концептуално и процедурно съответствие между рамките за изпълнение на

водещите проекти и съществуващите инструменти като ПСС, ЕФО, ПЕОП и ЕПОООИ, така че тези инструменти да функционират съгласувано и взаимно да се подсилват в рамките на отбранителната архитектура на ЕС; освен това призовава Комисията да изясни как ЕПОООИ трябва да бъдат структурирани и комбинирани на практика, за да образуват водещ проект, включително необходимите механизми за управление, последователност и координация;

20. подчертава необходимостта от насърчаване на по-силни полезни взаимодействия между научните изследвания, иновациите и промишленото развитие в рамките на отбранителната екосистема на ЕС; във връзка с това признава приноса на съответните заинтересовани страни, като научноизследователските организации, академичните институции, иновационните центрове, технологичните центрове и органите за изпитване и сертифициране от всички държави членки; призовава за включването на възможно най-широк кръг от промишлени участници във водещите проекти, особено дружествата със средна пазарна капитализация, МСП и стартиращите предприятия, за да се даде възможност за разпространение на иновациите в целия спектър на ЕОТИБ и да се укрепи сигурността на доставките; призовава за създаване на група на високо равнище за европейската отбранителна промишленост, за да се гарантира ефективно сътрудничество и по-тесен диалог и ангажираност с промишлеността в цяла Европа;

21. подчертава, че е важно да се гарантира балансирано географско участие във водещите проекти, като целта следва да бъде възможно най-широко участие на държавите членки, включително на тези с нововъзникваща отбранителна промишленост; подчертава, че водещите проекти следва да дават възможност на всички участващи държави членки да се възползват от технологичния напредък и производствения капацитет и да допринасят за укрепването на способностите и устойчивостта в целия Съюз; подчертава също, че тези проекти следва да останат отворени за присъединяване на нови държави членки и че с течение на времето участието на допълнителни държави членки следва да бъде насърчавано и улеснявано; призовава за гъвкави и приобщаващи механизми за съфинансиране, които да гарантират, че всички държави членки, независимо от икономическия си размер, могат да участват пълноценно във водещи проекти;

22. подчертава значението на укрепването на регионалното измерение на стратегията на ЕС за отбранителната промишленост и подчертава потенциалното въздействие на водещите проекти по отношение на разпространението на технологичните ефекти, икономическите ползи,

квалифицираната заетост и социалното сближаване между регионите в ЕС; призовава за включване на регионалните и местните органи на управление и за предоставяне на възможност на регионите на ЕС да се възползват от водещите проекти, за да се насърчи съвместната ангажираност по въпросите на отбраната;

23. подчертава необходимостта от предотвратяване на трансфера на военни технологии, по-специално чувствителни нововъзникващи технологии и критични изделия с двойна употреба, особено в областта на космическото пространство, квантовите технологии и ИИ, към враждебни държави или системни съперници извън ЕС; настоятелно призовава държавите членки, участващи във водещи проекти, да засилят координацията, както и да се ангажират да следват общи подходи и да определят и съгласуват обща стратегия и условия за предоставяне на лицензи за износ на неучастващи държави извън ЕС за продукти, получени в резултат на водещи проекти;

24. призовава за създаването на координиран основан на риска механизъм за контрол на износа между държавите членки, участващи във водещи проекти, в съответствие с целите на стратегическия компас на ЕС и в съответствие с националните правомощия, прерогативите и международните задължения на държавите членки, включително в рамките на НАТО;

Управление на водещите проекти и роля на Парламента

25. призовава Комисията и държавите членки да продължат да представят предложения за водещи проекти, насочени към развитието на отбранителните способности и позволяващи на държавите членки да съгласуват по-добре националните си усилия с договорените цели на ЕС в областта на отбраната и в съответствие с относимите цели на НАТО за развитие на способностите; подчертава, че в предложенията за проекти следва да се вземат предвид специфичните потребности на държавите членки, които са изложени в най-голяма степен на риска от материализиране на конвенционални военни и хибридни заплахи; подчертава значението на включването на отбранителната промишленост в определянето на приоритетите и обхвата на бъдещите водещи проекти;

26. подчертава, че изборът на водещите проекти следва да се основава на заслуги и на прозрачни процедури, като се гарантира балансирано географско участие и се предотвратява концентрацията на вземане на решения или на промишлени ползи в ограничен брой държави членки;

27. препоръчва Комисията, върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и

Европейската агенция по отбрана играят консултативна, подкрепяща и координираща роля за улесняване на изпълнението на водещите проекти; подчертава решаващата роля на Военния комитет на Европейския съюз за предоставянето на стратегически военни консултации и за отправянето на препоръки към Комитета по политика и сигурност, по-специално относно разработването, оценката и прегледа на целите по отношение на способностите, и във връзка с това призовава за официалното му включване в рамката за управление на водещите проекти;

28. поема ангажимент да упражнява контрол и да изпълнява своята законодателна и бюджетна роля във връзка с координацията, изпълнението и финансирането на водещите проекти въз основа на редовна и изчерпателна информация и на доклади от Комисията; подчертава своите бюджетни правомощия и отговорност по отношение на използването на средствата на ЕС; призовава за редовно публично докладване и за парламентарен контрол, за да се гарантира отчетност и да се насърчи доверието във водещите проекти;

Гарантиране на дългосрочно финансиране за водещите проекти

29. призовава за подходящо и специално финансиране в рамките на следващата многогодишна финансова рамка, за да се гарантира дългосрочното финансиране на водещите проекти; подчертава необходимостта от адекватно и подходящо финансиране за водещите проекти, което да не излага на риск средствата, отпуснати за други стратегически области от бюджета на ЕС, предназначени за отбрана; подчертава необходимостта част от това финансиране да бъде заделяна за инициативи за обучение, развитие на умения и задържане на таланти;

30. подчертава, че колективното развитие на отбранителните способности на равнището на Съюза може да генерира значителни икономии от мащаба, да намали разходите и да гарантира, че публичните средства и парите на данъкоплатците се използват по най-ефективния и отговорен начин;

31. споделя забележката на Европейската сметна палата относно предложението за ПЕОП, че времето, необходимо за завършване на водещите проекти, вероятно ще надхвърли двугодишния период на изпълнение, предвиден в ПЕОП; поради това подчертава, че за да могат водещите проекти да се възползват от финансиране по ПЕОП, съответните държави членки трябва да се ангажират да ги съфинансират през цялата им продължителност, далеч след първоначалния двугодишен период; подчертава значението на дългосрочното планиране за

устойчиви инвестиции и промишлена приемственост, за да се гарантира стратегическата автономност на Европа;

32. подчертава, че съфинансирането на водещите проекти следва да се основава на добро управление и бюджетно планиране, ефективност на разходите и прозрачност; поради това призовава Комисията и държавите членки да определят етапни цели, показатели за изпълнението, периодични финансови проверки и прегледи на разходите, направени при изпълнението на водещите проекти;

33. призовава държавите членки да обмислят систематичното заделяне на част от своите национални бюджети за отбрана за разработването на инициативи за партньорство и възлагането на обществени поръчки за отбранително оборудване, произведено в рамките на водещи проекти в области, в които съвместните усилия генерират добавена стойност, в съответствие с член 4, параграф 2 от ДЕС и член 346 от ДФЕС;

34. насърчава държавите членки да координират националното бюджетно планиране в областта на отбраната с целите на НАТО по отношение на способностите, за да се гарантира взаимно допълване и да се избегне разпокъсаност на ресурсите; приканва държавите членки да проучат начини за създаване на извънбюджетен финансов инструмент, който би позволил обединяването и взаимното използване на определени части от националните бюджети за отбрана на равнището на ЕС, за да се обхване целият жизнен цикъл на водещите проекти;

°

° °

35. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, НАТО, Парламентарна асамблея на НАТО, агенциите на ЕС в областта на сигурността и отбраната и на правителствата и парламентите на държавите членки.